

Қазақстан банктері

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2021 ж. 1 жартыжылдығының қорытындысы

Негізгі тенденциялар

- Макроэкономикалық жағдайлардың жақсаруы, іскерлік белсенділіктің қалпына келуі және бірінші жартыжылдықтың жекелеген оқиғалары банк секторы көрсеткіштерінің серпініне әсер етті.
- ЕДБ-нің несиелік белсенділігі айтарлықтай жақсарғанын көрсетті: жаңа несиелер беру Т9,3 трлн (+Т2,8 трлн) құрады, оның 54% корпоративтік сектордың қарыздары құрайды.
- Алайда, заңды тұлғалардың NPL нарықтың ірі ойыншысымен едәуір есептен шығаруына байланысты (–маусымдаТ475 млрд), корпоративтік несиелік портфель бөлшек (+15%) көрсеткішімен салыстырғанда аз байқалған өсімді (+1%) көрсетті.
- Бөлшек қарыздар ипотека сегменттерінде жоғары өтуе (+10%) және тұтынушылық кредиттеу (+14%) есебінен өсті, бұл кейінге қалдырылған сұранысты іске асырумен, сондай-ақ ЕЖШ-ны ипотека үшін бастапқы жарна ретінде пайдалану салдарынан ипотекалық қарыз жүктемесінің төмендеуімен байланысты болуы мүмкін.
- Жеке NPL-ді ЕДБ-нің бірімен реттеу және лицензияларды қайтарып алу аясында сектордың несиелік портфелінің сапасы едәуір жақсырақ көрінеді: NPL жыл басындағы 6,9% - дан 4,8% - ға дейін төмендеді.
- Бұл ойыншылар санының азаюына қарамастан, секторда шоғырланудың төмендеуі байқалды (минус 3 банк).
- Несиелік белсенділікті қаржыландыру міндеттемелердің (+13%) және меншікті капиталдың (+5%) ұлғаюы есебінен жүргізілді.
- Пассив жағында халықтың (+1,5 трлн теңге) және заңды тұлғалардың (+1,5 трлн теңге) қаражатының айтарлықтай тең келуі байқалды— ұлттық валютадағы нақты пайыздық мөлшерлемелерді оң аумақта ұстап қалу, Covid-19-мен белгісіздікті сақтау, сондай-ақ пайыздарды капиталдандыру аясында.
- Меншікті капитал сектордың пайдасын одан әрі ұлғайту және капиталдандыру кезінде және дивидендтер төлеуге қарамастан тұрақты қалыпты өсуді жалғастырды.

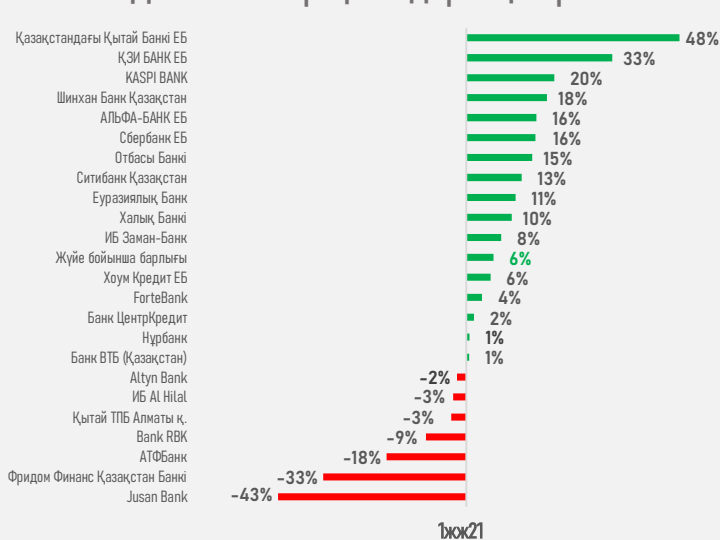

Банк жүйесінің активтері *

Активтердің, несиелік қоржынының және NPL серпіні

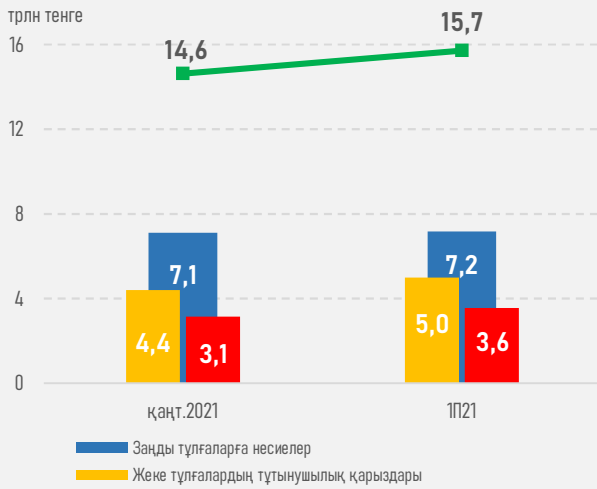
ЕДБ несиелік портфельдерінің серпіні

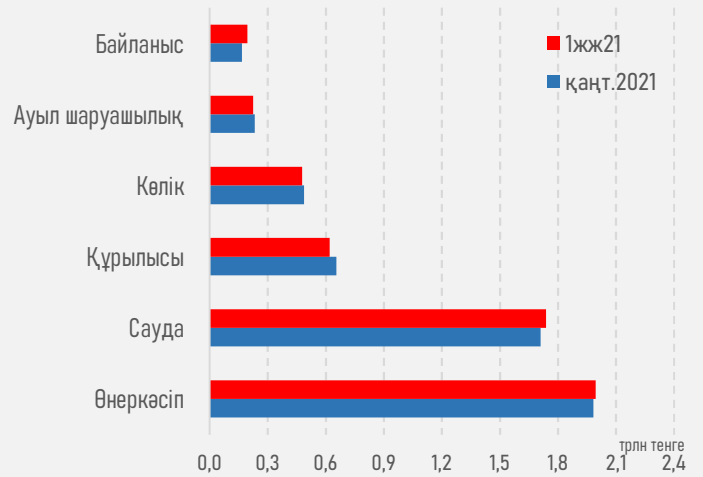
* Дереккөз: ҚРҰБ веб-сайты

Банктердің экономикаға несиелері *

ЖТ және ЗТ қарыздарының динамикасы

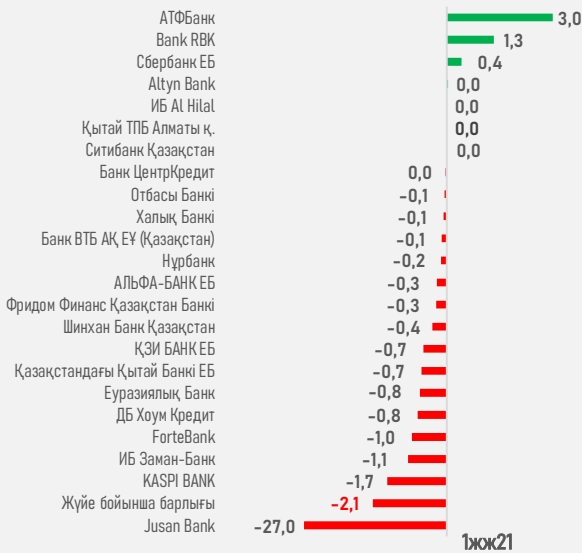

Салалар бөлінісінде банктердің несиелері

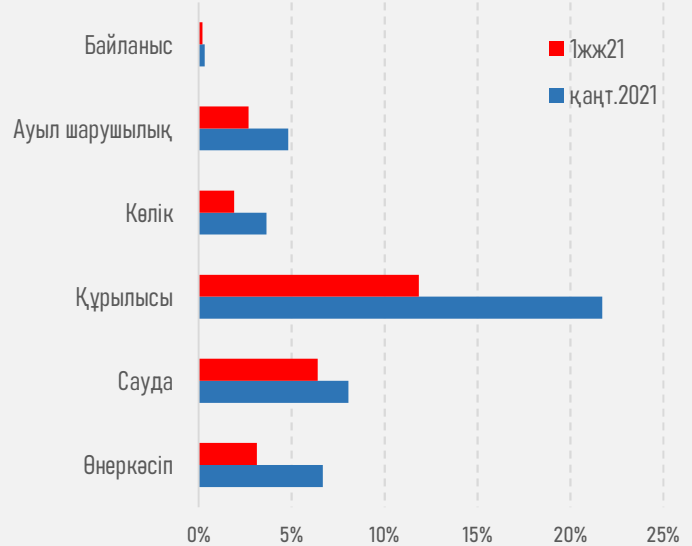

Жұмыс істемейтін қарыздар *

NPL90+, өзгерту %

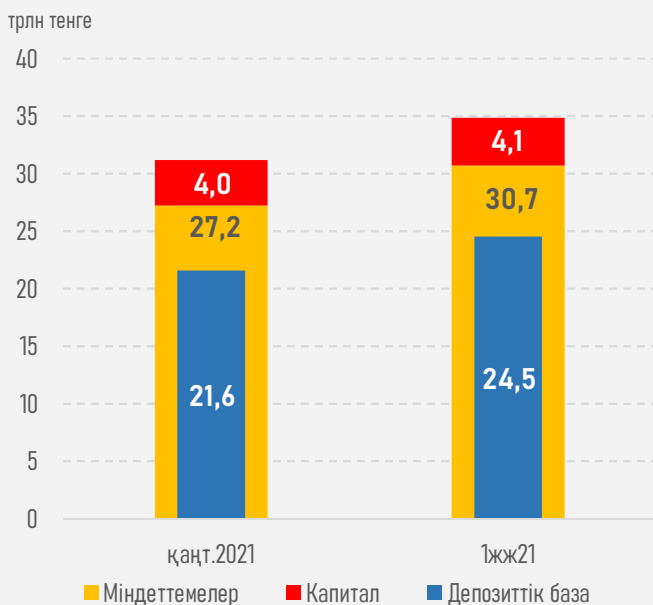

Мерзімі өткен берешек деңгейі

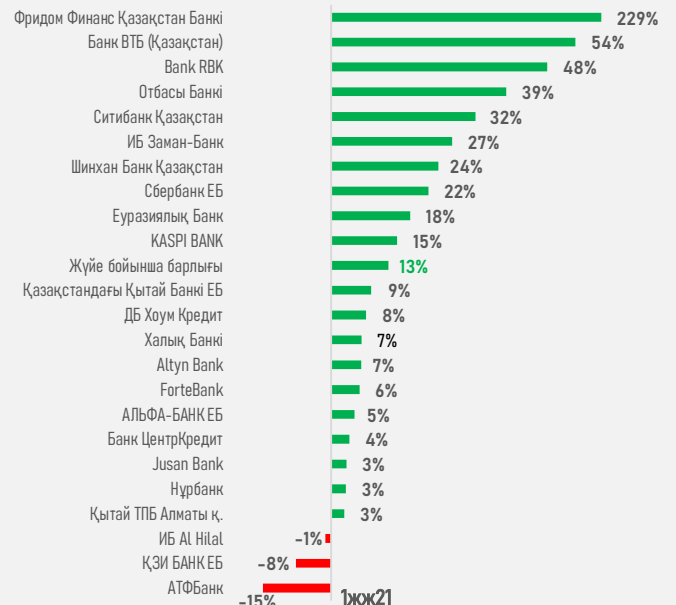

Банк жүйесінің пассивтері *

Динамика пассивтері

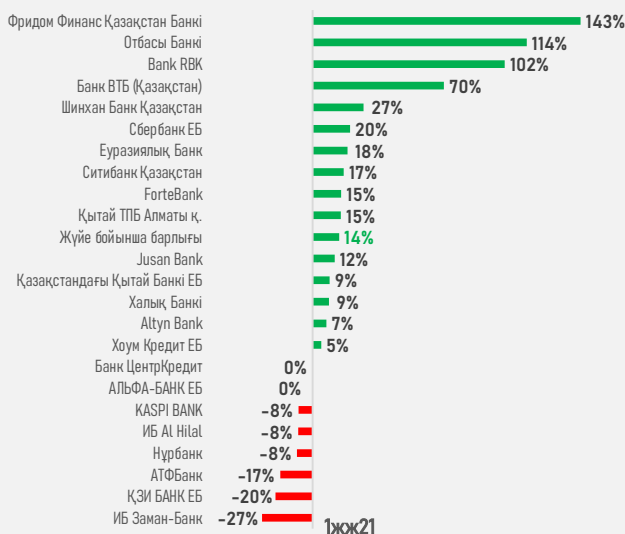
ЕДБ міндеттемелерінің серпіні

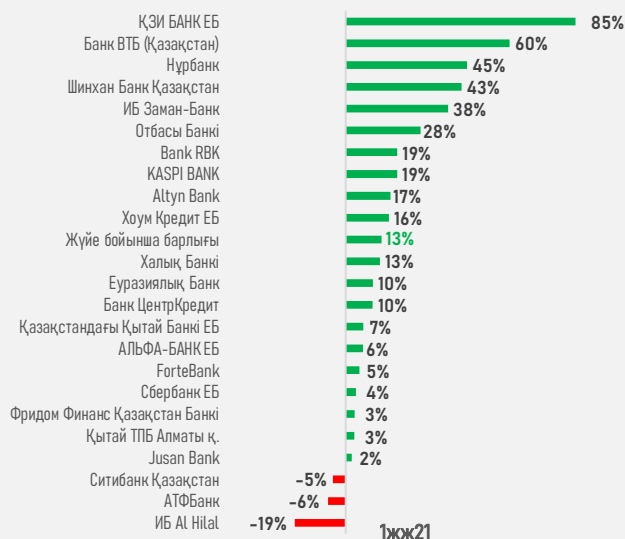
* Дереккөз: ҚРҰБ веб-сайты

Халықтың және корпоративтік ұйымдардың депозиттері *

Заңды тұлғалар депозиттер динамикасы

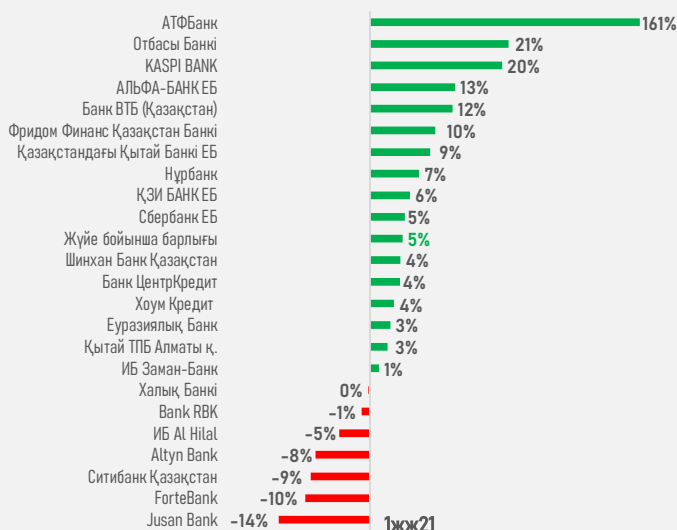

Жеке тұлғалар депозиттер динамикасы

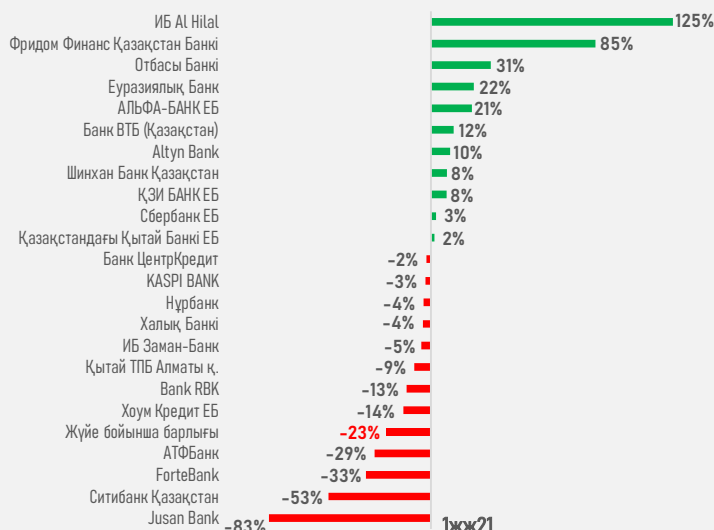

Банктердің провизиялары мен капиталы *

Меншікті капиталдың динамикасы

Провизиялар динамикасы

Резюме

Салыстырмалы қолайлы макроэкономикалық жағдайлар экономика субъектілері тарапынан қарыз қаражатына төлемге қабілетті сұраныстың артуына себепші болды, ал ЕДБ өтімді активтерінің жеткілікті қоры осы сұраныстың уақтылы қанағаттандырылуын қамтамасыз етті.

Бұл ретте сектор қызметі көрсеткіштерінің серпініне (корпоративтік қарыздар, NPL, провизиялар және меншікті капитал деңгейі) бірінші жартыжылдықтың жекелеген оқиғалары, оның ішінде лицензияларды кері қайтарып алу және ірі ойыншының балансты тазартуы әсер етті.

Сонымен қатар, елдегі күрделі эпидемиологиялық жағдай және карантиндік шектеулерді мәжбүрлі қайтару іскерлік белсенділіктің

қалпына келуін едәуір баяулатуы мүмкін, бұл қарыз ресурстарына деген сұранысқа, ағымдағы қарыз алушылардың және тиісінше ЕДБ-нің несие саясатына теріс әсер етеді. Жоғары белгісіздік халық пен компаниялардың валюталық қалауына әсер етуі мүмкін.

Екінші жағынан, елдегі инфляциялық процестердің едәуір өсуі ақша-несие шарттарын одан әрі қатаңдату қажеттілігін негіздейді, бұл өз кезегінде нарықтық қарыз ресурстарының құнына (кейбір артта қалушылықпен) және теңгелік өтімділіктің дюрациясына теріс әсер етеді. Мұндай жағдайда Мемлекеттік бағдарламалар жағына сұраныстың қайта теңгерілуі орын алуы мүмкін, бұл мемлекеттің экономикадағы рөлін және оның міндеттемелерін ұлғайтатын болады.

Тиісінше, несиеік белсенділіктің одан әрі серпіні бірінші жартыжылдағыдай айқын сипатта болмауы мүмкін.